

Fl 2.6

BIDRAG TILL FINLANDS OFFICIELLA STATISTIK.

XXIV.
AISTIVALLISKOULUT
ABNORMSKOLORNA.

10.

UNDERDÄNIG BERÄTTELSE

ÖFVER

ABNORMSKOLORNAS I FINLAND

VERKSAMHET

UNDER LÄSEÅRET 1903—1904

AFGIFVEN AF

ÖFVERSTYRELSEN FÖR SKOLVÄSENDET.

HELSINGFORS 1905.

HELSINGFORS CENTRALTRYCKERI OCH BOKBINDERI AKTIEBOLAG.

BIDRAG TILL FINLANDS OFFICIELLA STATISTIK.

XXIV.

ABNORMSKOLORNA.

10.

UNDERDÄNIG BERÄTTELSE

ÖFVER

ABNORMSKOLORNAS I FINLAND

VERKSAMHET

UNDER LÄSEÅRET 1903—1904

AFGIFVEN AF

ÖFVERSTYRELSEN FÖR SKOLVÄSENDET.

HELSINGFORS 1905.

HELSINGFORS CENTRALTRYCKERI OCH BOKBINDERI AKTIEBOLAG.

Tilastokirjasto
Statistikbiblioteket

106317

Underdånig berättelse öfver Abnormskolornas i Finland verksamhet under läseåret 1903—1904, afgifven af Öfverstyrelsen för skolväsendet.

I. Allmän öfversikt.

Sedan undertecknad inspektor för abnormskolorna i en till Öfverstyrelsen för skolväsendet aflåten skrifvelse hemställt icke blott om vidtagande af nödigan-sedda förändringar i abnormskolornas organisation och arbetsplaner än äfven om utfärdande af nya och förökade stater för abnormskolorna, samt Öfverstyrelsen, som omfattat de i omnämnda skrifvelse framställda synpunkter och förslag, till Kejsrerliga Senaten ingått med framställning i saken, har Hans Kejsrerliga Majestät vid underdånig föredragning den 10 mars 1904 tackts i nåder fastställa nedanstående förordning angående reorganisation af undervisningsanstalterna för döfstumma och blinda i Finland.

Nådig Förordning

angående reorganisation af undervisningsanstalterna för döfstumma och blinda i Finland.

Hans Majestät Kejsaren har, på underdånig framställning af Kejsrerliga Senaten för Finland, under sin vistelse i S:t Petersburg den 26 februari (10 mars) 1904, tackts i nåder fastställa nedanstående förordning angående reorganisation af undervisningsanstalterna för döfstumma och blinda i Finland.

1. Undervisningen af döfstumma och blinda försiggår i de uti denna förordning omnämnda anstalter. För dessa anstalter eger Kejsrerliga Senaten för Finland i samråd med Generalguvernören utfärda reglementen och läroplaner, och skall, intilldess sådana hunnit fastställas, i tillämpliga delar gälla hvad om folkskoleundervisningen finnes stadgadt.

2. Minderåriga döfstumma undervisas enligt talmetoden på finska språket uti döfstumskolorna i Åbo, Kuopio och Uleåborg. Dessa anstalter omfatta en profklass i tre afdelningar och tre skolklasser i två afdelningar. Kursen i hvarje klass är tvåårig. Elever mottagas hvarje annat år till ett antal af högst 30. Elev, som pröfvats icke med fördel kunna enligt talmetoden undervisas, skall efter profidens utgång öfverflyttas till döfstumskolan i S:t Michel.

3. Döfstumskolan i Borgå är afsedd för undervisning af minderåriga döfstumma enligt talmetoden på svenska språket. Denna anstalt består af en profklass i två afdelningar och tre skolklasser. Kursen i hvarje klass är tvåårig. Elever mottagas hvarje annat år till ett antal af högst 15. Elev, som pröfvats icke med fördel kunna enligt talmetoden undervisas, öfverflyttas efter profidens utgång till döfstumskolan i Jakobstad.

4. Döfstumskolan i S:t Michel är afsedd för undervisning af minderåriga döfstumma enligt skrifmetoden på finska språket. Till skolan emottagas endast sådana barn, som från profklassen i finsk talskola till densamma öfverflyttats. Skolan omfattar tre skolklasser i två afdelningar, med tvåårig kurs i hvarje klass.

5. Döfstumskolan i Jyväskylä är afsedd för undervisning af öfveråriga döfstumma på finska språket. Skolan består af fyra klasser, enhvar med ettårig kurs, och mottager hvarje år elever till ett antal af högst 15. Vid anstalten finnes en provisorisk parallellafdelning, ordnad på sätt ofvan om ordinarie afdelningen är stadgadt.

6. Öfveråriga döfstumma undervisas på svenska språket uti döfstumskolan i Jakobstad, som består af två klasser, enhvar med tvåårig kurs, och mottager elever hvarje annat år till ett antal af högst 15. Vid anstalten finnes jämväl en klass i två afdelningar för undervisning enligt skrifmetoden på svenska språket af de barn, som från profklassen i Borgå döfstumskola till densamma öfverflyttats.

7. Blindskolorna i Helsingfors och Kuopio äro afsedda för undervisning af barn på finska språket. Desamma bestå af en förberedande och två skolklasser, enhvar med tvåårig kurs, samt en arbetsafdelning med fyraårig kurs. Elever mottagas hvarje annat år till ett antal af högst 15. Vid blindskolan i Helsingfors anordnas en provisorisk afdelning för svenska talande barn, hvilka erhålla skolundervisning på svenska språket. Internat och handtverksundervisning skola dock vara gemensamma för båda afdelningarna.

8. I döfstumskolor, ordnade för tillämpning af talmetoden, intagas barn i en ålder af fyllda åtta, men icke öfver tolf år. I skolor för öfveråriga döfstumma mottagas elever i en ålder af fyllda aderton, men icke öfver trettio år.

I blindskolor för barn mottagas till förberedande klassen barn i en ålder af åtta, men icke öfver elfva år, samt till skolklasserna barn i en ålder af fyllda tio, men icke öfver fjorton år.

Inträdessökande till döfstum- eller blindskola, som icke uppnått föreskrifven minimiålder eller öfverskridit fastställd maximiåldersgräns, kan med tillstånd af inspektorn för abnormskolorna i anstalten vinna inträde.

9. I döfstumskolorna fördelas eleverna på klasser och afdelningar efter förmåga att följas åt vid undervisningen.

10. I med döfstum- eller blindskola förenadt internat må företrädesvis intagas elever från skolans lägre klasser till sådant antal, som Öfverstyrelsen för skolväsendet efter föreståndares och internatföreståndarinnas hörande pröfvar lämpligt. Öfrige elever skola genom föreståndares försorg inackorderas i sådana hem å skolorten, hvilkas lefnadssätt är egnadt att bibringa barnen en duglig uppfostran.

11. Undervisningen i samtliga döfstum- och blindskolor är kostnadsfri, men för bostad, kost och vård, vare sig elev är intern eller genom skolans försorg inackorderad, erlägges för hvarje elev en årsavgift, vid döfstumskola af 200 mark och vid blindskola af 250 mark. Elev, som icke är försedd med nödig beklädnad, förses därmed emot en afgift af 50 mark, dock sålunda att skälig nedsättning i eller befrielse från dessa afgifter kan, i beaktansvärda fall, på lärarekollegii framställning af abnormskoleinspektorn medgifvas.

12. Föreståndare- och föreståndarinne- samt lärare- och lärarinnepersonalen vid skolorna äfvensom densamma tillkommande löneförmåner äro upptagna i den till denna förordning vidfogade stat. Dock kan det i staten bestämda förhållandet mellan antalet lärare och lärarinnor efter Öfverstyrelsens för skolväsendet pröfning ändras, hvarvid likväl vid hvarje skola böra finnas anställda såväl lärare som lärarinnor.

Till föreståndare för skola kan äfven kvinna antagas, och utgår hennes lön med 2,400 mark om året.

13. De uti närlagda stat upptagna befattningar besättas af Chefen för Öfverstyrelsen för skolväsendet, och gälle angående ledigansläende af tjänster, anstånd för profs afläggande, utnämning, profår, fullmakt och besvär hvad i enahanda afseende finnes stadgadt om tjänster vid folkskollärare- och lärarinneseminarium.

14. Sökande till tjänst vid döfstum- eller blindskola skall, utom hvad i nästföljande artiklar (15—18) för kompetens stadgas, hafva visat sig jämte sedlig

stadga och ett för ungdomens ledning lämpligt sinnelag ega de fackkunskaper samt den erfarenhet och vana vid undervisning, som för tjänstens behöriga handhavande erfordras.

15. För att vid besättande af föreståndare- eller föreståndarinnetjänst kunna komma i fråga skall sökanden hafva vid Universitetet aflagt filosofiekandidat- eller teologisk dimissionsexamen och pedagogieexamen; eller genom utgifna arbeten ådagalagt vetenskapliga och pedagogiska insikter; eller ock fullgjort de uti mom. X af nådiga förordningen den 27 november 1885, angående vissa förändringar i organisationen af läroverken för kvinnobildning, för kompetens till föreståndarinnetjänst stadgade villkor; dock må i undantagsfall till föreståndare- eller föreståndarinnetjänst utnämnas sökande, som med synnerlig framgång utöfvat lärareverksamhet, äfven där han icke fyller ofvanstadgade kompetensvillkor.

Sökande till någon af nyssnämnda tjänster bör efter aflagda ofvan föreskrifna lärdomsprof hafva a) under två års tid vid döfstumskola eller ett år vid blindskola gjort sig förtrogen med undervisning och uppfostran vid dylik skola; b) efter auskulteringstidens utgång inför abnormskoleinspektorn och föreståndare eller föreståndarinna för den skola, Öfverstyrelsen i sådant afseende bestämmer, undergått teoretiskt förhör till utrönande af hans insikter i de till facket hörande discipliner; samt c) inför en kommission, bestående af abnormskoleinspektorn samt skolans föreståndare eller föreståndarinna och två därtill af Öfverstyrelsen utsedde medlemmar af skolans lärarekollegium, aflagt praktiskt lärareprof.

16. För kompetens till ordinarie lärare- och lärarinnetjänst vid döfstum- eller blindskola samt föreståndarinnetjänst vid internat gälle hvad uti nådiga kungörelsen den 29 maj 1901 finnes stadgadt angående behörighet till lärare- eller lärarinnetjänst vid högre folkskola.

17. För kompetens till ordinarie handarbetslärare- eller lärarinnetjänst vid döfstum- eller blindskola erfordras, förutom hvad för öfrige ordinarie lärare och lärarinnor vid dylik skola här ofvan stadgas, ytterligare grundliga teoretiska insikter och framstående praktisk färdighet i de arbetsgrenar, i hvilka tjänstens innehafvare skall meddela undervisning.

18. För kompetens till handtverkslärarebefattning vid blindskola erfordras skicklighet i de yrken, i hvilka undervisning skall meddelas, och behörig lärareförmåga, vunnen genom auskultering vid blindskola under minst en läsetermin, samt praktiskt lärareprof vid dylik skola.

19. Föreståndare och föreståndarinna vid döfstum- eller blindskola samt internatsföreståndarinna äfvensom öfrige ordinarie eller på prof anställda lärare och lärarinnor åtnjuta enahanda rätt till löneförhöjning och pension, som enligt gällande

författningar lärare och lärarinna vid folkskollärare- och lärarinneseminarium för-
unnad är; dock med de afvikelser, som betingas af redan anställda lärares och lä-
rarinners rättighet att bibehållas vid dem förut tillförsäkrade aflönings-, pensions-
och öfrige förmåner.

Föreståndare och lärare vid döfstum- eller blindskola, hvilka afslutat aka-
demisk kurs, äro i ecklesiastik beföringsväg och öfrige tillämplige delar likställda
med lärarene vid elementarläroverken i landet. Enkor samt omyndiga och oförsörjda
barn efter sådane i tjänsten aflidne, med fullmakt försedde föreståndare eller lärare
åtnjuta den tjänste- och nådårsrätt, som är ecklesiastike tjänstemäns sterbhus till-
försäkrad.

Ordinarie och på prof anställda föreståndare och lärare i dessa skolor ega
delaktighet i finska skolstatens pensionskassa.

20. Föreståndare, föreståndarinna samt ordinarie lärare och lärarinna åtn-
juta förhöjning af grundlönen efter fem, tio och femton års oförvitlig tjänst i
samma befattning med 10, 20 och 20 % af lönen.

21. Vid blindskolan i Helsingfors tillkommer föreståndare och lärare ett
särskildt arvode af 500 mark samt eventuell föreståndarinna, internatsföreståndar-
inna och lärarinna ett arvode af 400 mark om året.

22. Vid blindskolorna i Helsingfors och Kuopio skall en af handtverks-
lärarene efter föreståndarens anvisning biträda vid vården af anstaltens manlige
internier och härför åtnjuta fri bostad med värme och belysning samt kost vid
internatets bord.

Stater

för döfstum- och blindskolorna i Finland.

Befattningar och utgiftsposter.	Antal.	Årlig aflöning (i finska mark).			
		Lön.	Arvode.	Inalles	
				För en.	För alla.
I. Döfstumskolan i Borgå.					
Föreståndare (utom fri bostad med värme).	1	3,600	400	4,000	4,000
Föreståndarinna för internatet (utom fri bostad med värme och kost vid internatets bord).	1	1,800	—	1,800	1,800
Lärare	1	2,000	1,000	3,000	3,000
Lärarinnor	2	1,600	500	2,100	4,200
Lärare i handarbete (med undervisningsskyldighet äfven i teore- tiska läroämnena).	1	2,000	1,000	3,000	3,000
Lärarinna i handarbete (med undervisningsskyldighet äfven i teore- tiska läroämnena).	1	1,600	500	2,100	2,100
För undervisning i gymnastik (12 timmar å 100 mark).	—	—	—	—	1,200
Gårdskarlar	1	—	—	600	600
Hushållerska	1	—	—	400	400
Vårdarinna	1	—	—	300	300
Tjänarinnor	2	—	—	250	500
} utom fri bostad med kost.					
Ved och lyse (förslagsanslag)	—	—	—	—	3,000
Kosthållning och inackordering af förslags- vis 56 personer å 250 mark	—	—	—	—	14,000
Till undervisnings- och arbetsmateriel . .	—	—	—	—	1,000

Befattningar och utgiftsposter.	Antal.	Årlig aflöning (i finska mark).			
		Lön.	Arvode.	Inalles	
				För en.	För alla.
Till bibliotek	—	—	—	—	200
Till läkare och medicin	—	—	—	—	400
Till diverse utgifter	—	—	—	—	1,500
Summa	12	—	—	—	41,200
2. Döfstumskolorna i Åbo, Kuopio och Uleåborg.					
Föreståndare (utom fri bostad med värme).	1	3,600	400	4,000	4,000
Föreståndarinna för internatet (utom fri bostad med värme och kost vid internatets bord).	1	1,800	—	1,800	1,800
Lärare	4	2,000	1,000	3,000	12,000
Lärarinnor	4	1,600	500	2,100	8,400
Lärare i handarbete, stilskrifning och teekning	1	2,000	1,000	3,000	3,000
Lärarinna i handarbete, stilskrifning och teekning	1	1,600	500	2,100	2,100
För undervisning i gymnastik (18 timmar à 100 mark).	—	—	—	—	1,800
Gårdskarlar	1	—	—	600	600
Hushållerska	1	—	—	500	500
Vårdarinnor	2	—	—	300	600
Tjänarinnor	3	—	—	250	750
Ved och lyse (förslagsanslag)	—	—	—	—	6,000
Kosthållning och inackordering af förslagsvis 113 personer à 250 mark.	—	—	—	—	28,250
Till undervisnings- och arbetsmateriel	—	—	—	—	1,400

Befattningar och utgiftsposter.	Antal.	Årlig aflöning (i finska mark).			
		Lön.	Arvode.	Inalles	
				För en.	För alla.
Till bibliotek	—	—	—	—	200
Till läkare och medicin	—	—	—	—	600
Till diverse utgifter	—	—	—	—	2,500
Summa	19	—	—	—	74,500
3. Döfstumskolan i S:t Michel.					
Föreståndare (utom fri bostad med värme).	1	3,600	400	4,000	4,000
Föreståndarinna för internatet (utom fri bostad med värme och kost vid internatets bord).	1	1,800	—	1,800	1,800
Lärare	2	2,000	1,000	3,000	6,000
Lärarinnor	3	1,600	500	2,100	6,300
Lärare i handarbete, stilskrifning och teck- ning	1	2,000	1,000	3,000	3,000
Lärarinna i handarbete, stilskrifning och teckning (med undervisningsskyldighet äfven i teore- tiska läroämnena).	1	1,600	500	2,100	2,100
För undervisning i gymnastik (12 timmar å 100 mark)	—	—	—	—	1,200
Gårdskarlar	1	—	—	600	600
Hushållerska	1	—	—	400	400
Vårdarinna	1	—	—	300	300
Tjänarinnor	3	—	—	250	750
Ved och lyse (förslagsanslag)	—	—	—	—	3,000
Kosthållning och inackordering af förslags- vis 66 personer å 250 mark	—	—	—	—	16,500
Till undervisnings- och arbetsmateriel . .	—	—	—	—	1,200

Befattningar och utgiftsposter.	Antal.	Årlig aflöning (i finska mark).			
		Lön.	Arvode.	Inalles	
				För en.	För alla.
Till bibliotek	—	—	—	—	200
Till läkare och medicin	—	—	—	—	500
Till diverse utgifter	—	—	—	—	2,000
Summa	15	—	—	—	49,850
4. Döfstumskolan i Jakobstad.					
Föreståndarinna (utom fri bostad med värme).	1	2,400	400	2,800	2,800
Lärare	1	2,000	1,000	3,000	3,000
Lärarinnor	2	1,600	500	2,100	4,200
Lärare i handarbete, stilskrifning och teckning (med undervisningsskyldighet äfven i teoretiska läroämnena).	1	2,000	1,000	3,000	3,000
Lärarinna i handarbete (med skyldighet att undervisa äfven i teoretiska läroämnena).	1	1,600	500	2,100	2,100
För undervisning i gymnastik (12 timmar à 100 mark)	—	—	—	—	1,200
För undervisning i skomakeri (12 timmar à 40 mark)	—	—	—	—	480
Gårdskarlar	1	—	—	600	600
Hushållerska	1	—	—	500	500
Tjänarinnor	2	—	—	250	500
Ved och lyse (förelagsanslag)	—	—	—	—	1,800
Kosthållning och inackordering af förelagsvis 44 personer à 220 mark	—	—	—	—	9,680
Till undervisnings- och arbetsmateriel	—	—	—	—	1,000

Befattningar och utgiftsposter.	Antal.	Årlig aflöning (i finska mark).			
		Lön.	Arvode.	Inalles	
				För en.	För alla.
Till bibliotek	—	—	—	—	200
Till läkare och medicin	—	—	—	—	400
Till diverse utgifter	—	—	—	—	1,500
Summa	10	—	—	—	32,960
5. Döfstumskolan i Jyväskylä.					
Föreståndare (utom fri bostad med värme).	1	3,600	400	4,000	4,000
Lärare	2	2,000	1,000	3,000	6,000
Lärarinnor	2	1,600	500	2,100	4,200
Lärare i handarbete och teckning	1	2,000	1,000	3,000	3,000
Lärarinna i handarbete och stilskrifning .	1	1,600	500	2,100	2,100
Biträdande lärare	1	—	3,000	3,000	3,000
Biträdande lärarinnor	3	—	2,100	2,100	6,300
Biträdande lärare i handarbete	1	—	1,500	1,500	1,500
Biträdande lärarinna i handarbete	1	—	1,000	1,000	1,000
För undervisning i gymnastik (18 timmar à 100 mark).	—	—	—	—	1,800
För undervisning i skomakeri (12 timmar à 40 mark)	—	—	—	—	480
Betjäning (utom fri bostad med värme och lyse)	—	—	—	—	1,000
Ved och lyse (förslagsanslag)	—	—	—	—	2,500
Inackordering af förslagsvis 120 personer à 275 mark	—	—	—	—	33,000
Till undervisnings- och arbetsmateriel . .	—	—	—	—	2,300
Till bibliotek	—	—	—	—	200
Till läkare och medicin	—	—	—	—	600
Till diverse utgifter	—	—	—	—	2,500
Summa	13	—	—	—	75,480

Befattningar och utgiftsposter.	Antal.	Årlig aflöning (i finska mark).			
		Lön.	Arvode.	Inalles	
				För en.	För alla.
6. Blindskolan i Helsingfors.					
Föreståndare (utom fri bostad med värme).	1	3,600	400	4,000	4,000
Föreståndarinna för internatet (utom fri bostad med värme och kost vid internatets bord).	1	1,800	—	1,800	1,800
Lärare	1	2,000	1,000	3,000	3,000
Lärarinnor	2	1,600	500	2,100	4,200
Lärare i handarbete och handtverk	2	1,600	400	2,000	4,000
Lärarinna i handarbete	1	1,600	500	2,100	2,100
För undervisning i gymnastik och rörelse- lekar (15 timmar à 100 mark)	—	—	—	—	1,500
För undervisning i sång och musik	—	—	—	—	800
Biträdande lärarinnor	2	—	2,100	2,100	4,200
Hushållerska	1	—	—	600	600
Vårdarinnor	2	—	—	350	700
Tjänarinnor	5	—	—	250	1,250
Eldare	1	—	—	1,100	1,100
Gårdskarlar	1	—	—	1,000	1,000
Ved och lyse (förslagsanslag)	—	—	—	—	7,000
Kosthållning (af 70 personer à 200 mark) .	—	—	—	—	14,000
Till undervisnings- och arbetsmateriel . .	—	—	—	—	3,500
Till bibliotek	—	—	—	—	150
Till läkare och medicin	—	—	—	—	1,000
Till diverse utgifter	—	—	—	—	6,000
Summa	20	—	—	—	61,900

Befattningar och utgiftsposter.	Antal.	Årlig aflöning (i finska mark).			
		Lön.	Arvode.	Inalles	
				För en.	För alla.
7. Blindskolan i Kuopio.					
Föreståndare (utom fri bostad med värme).	1	3,600	400	4,000	4,000
Föreståndarinna för internatet (utom fri bostad med värme och kost vid internatets bord).	1	1,800	—	1,800	1,800
Lärare	1	2,000	1,000	3,000	3,000
Lärarinnor	2	1,600	500	2,100	4,200
Lärare i handarbete och handtverk . . .	2	1,600	400	2,000	4,000
Lärarinna i handarbete	1	1,600	500	2,100	2,100
För undervisning i gymnastik och rörelse- lekar (15 timmar à 100 mark)	—	—	—	—	1,580
För undervisning i sång och musik . . .	—	—	—	—	800
Dräng	1	—	—	600	600
Hushållerska	1	—	—	600	600
Vårdarinnor	2	—	—	350	700
Tjänarinnor	5	—	—	250	1,250
Ved och lyse (förslagsanslag)	—	—	—	—	6,000
Kosthållning (af 71 personer à 200 mark) .	—	—	—	—	14,200
Till undervisnings- och arbetsmateriel . .	—	—	—	—	3,500
Till bibliotek	—	—	—	—	150
Till läkare och medicin	—	—	—	—	800
Till diverse utgifter	—	—	—	—	4,000
Summa	17	—	—	—	53,200

Beträffande tillämpandet af ofvanstående Nådiga Förordning har Hans Kejs-
serliga Majestät förordnat

1) att Kejserliga Senaten eger i samråd med Generalguvernören ej mindre bestämma tiden när sagda förordning och stater skola träda i gällande kraft än i öfrigt vidtaga de åtgärder, som för desammas bringande i verkställighet kunna vara erforderliga; samt

2) att läraretjänsten i handarbete vid döfstumskolan i Jakobstad och en af biträdande lärarinnestjänsterna vid blindskolan i Helsingfors icke skola besättas så länge nuvarande innehafvarene af nämnda tjänster kvarstå vid anstalten och i årligt arvode uppbära, den förstnämnda 1,500 mark och den sistnämnda 1,200 mark.

Med anledning af detta förordnande har Kejserliga senaten i en till Öfverstyrelsen aflåten skrifvelse den 29 mars 1904 föreskrifvit att ofvannämnda förordning och stater skola träda i gällande kraft från och med 1 september 1904 samt anbefallt Öfverstyrelsen att vidtaga på densamma ankommande åtgärder i saken.

Såsom ur denna förordning närmare framgår skola samtliga finskspråkiga döfstumma barn, som till undervisning i döfstumskola anmälas, intagas i någon af landets talskolor för att här försöksvis enligt talmetoden undervisas. Befinnas under försökstiden, som varar två år, det döfstumma barnet icke med framgång kunna enligt talmetoden undervisas, skall detsamma till en för hela landet gemensam skrifskola, döfstumskolan i S:t Michel, öfverföras för att undervisas enligt skrifmetoden. I talskolorna kvarstående barn fördelas efter förmåga att följas åt vid undervisningen på två parallelafdelningar. Äfven skrifskolans elever fördelas efter samma grunder på tvenne parallelafdelningar, hvarförutom skolans svagast begåfvade elever sammanföras till en särskild afdelning för svagt begåfvade. Så snart den påbudna reorganisationen hunnit genomföras, komma landets finskspråkiga döfstumma barn att efter deras begåfning vara fördelade på fem särskilda parallelafdelningar. För landets svenskspråkiga döfstumma barn, hvilkas antal icke är tillräckligt stort att tillåta en så långt drifven fördelning, finnes upprättad en särskild skola, dödstumskolan i Borgå, från hvilken för fortsatt talundervisning icke egnade barn öfverföras till döfstumsskolan i Jakobstad i hvilken de skola undervisas enligt skrifmetoden.

Landets öfveråriga döfstumma ur finskspråkiga hem undervisas, fördelade efter begåfning på två parallelafdelningar, i döfstumskolan i Jyväskylä. För landets öfveråriga döfstumma ur svenskspråkiga hem finnes upprättad en särskild afdelning vid dödstumskolan i Jakobstad.

Elevintagning eger rum hvarje annat år till döfstumskolorna för barn och till den svenskspråkiga afdelningen för öfveråriga döfstumma, samt hvarje år till skolan för finskspråkiga öfveråriga döfstumma.

Lärokursens längd är åtta år i skolor för barn samt fyra år i skolor för öfveråriga döfstumma.

Landets blindskolor i Helsingfors och Kuopio mottaga nya elever turvis hvarje annat år. Lärokursens längd är tio år. För landets svenskspråkiga döfstumma är, intill dess en särskild svenskspråkig anstalt kunnat upprättas, anordnad en särskild provisorisk afdelning vid blindskolan i Helsingfors.

Anstalterna för döfstumma, blindade och andesvaga hafva under läsåret 1903—1904 varit uteslutande undervisnings- och uppfostringsanstalter. Sådane arbetsanstalter eller asyler hafva under ifrågavarande tid icke varit i verksamhet.

I abnormskolornas arbetsplan hafva inga andra förändringar under läsåret vidtagits än de, som betingats af döfstumskolans i Uleåborg utvidgande med en ny klass, inrymmande 6:te årsgruppens elever.

Elevantalet i samtliga abnormskolor utgjorde under läsåret 725, hvaraf 525 intagna i döfstumskolor, 138 i blindskolor och 62 i anstalter för andesvaga.

Motsvarande siffror under föregående år utgjorde 729, 516, 136 och 77.

Af hela antalet i döfstumskolorna intagna elever undervisades 424 i skolor för barn samt 101 i skolor för öfveråriga.

Af i döfstumskolorna för barn intagna elever erhöilo 306 eller 72 % sin undervisning enligt talmetoden samt 118 eller 28 % sin undervisning enligt skrifmetoden.

Af döfstumskolornas elever undervisades 450 eller 86 % på finska språket samt 75 eller 14 % på svenska språket.

Af blindskolornas elever voro 113 eller 82 % intagna i skolor för barn samt 25 eller 18 % i skolor för vuxna blindade.

130 blindade eller 94 % erhöilo sin undervisning på finska språket, 8 eller 6 % sin undervisning på svenska språket.

Af andesvaga skolans elever voro 49 finsk- samt 13 svenskspråkiga.

Den vida vägnar största delen af abnormskolornas elever, motsvarande 86 % af hela elevantalet, var intagna i statsanstalter, återstoden eller 14 % undervisades i af statsverket subventionerade privatanstalter.

På gjord underdånig framställning har Hans Kejserliga Majestät den 31 december 1903 i nåder bifallit därtill att en summa af 412,203 mark finge ur allmänna finska statsmedel utgå under åren 1903 och 1904 för uppförande af egna byggnader för döfstumskolan i Uleåborg.

Sedan Öfverstyrelsen i skrifvelse för 29 januari 1904 hos Kejserliga Senaten hemställt om närmare föreskrifter rörande användningen af de genom försäljning af elevernas handarbeten inflytande inkomsterna, har Kejserliga Senaten i skrifvelse

från Ecklesiastikexpeditionen för 29 mars 1904 i enlighet med Öfverstyrelsens förslag förordnat:

att den ena hälften af förenämnda inkomster skola tillfalla statsverket samt

att den andra hälften bör af skola inom hvarje anstalt förvaltas och bokföras såsom en särskild fond, hvars årliga inkomster må efter lärarekollegiets pröfning användas dels till anskaffande af mindre belöningar åt elever, som genom godt uppförande och flit gjort sig af sådana förtjenta, dels till understödande af afgående och tidigare afgångna elever, närmast genom anskaffande åt sådana af arbetsredskap och arbetsmaterial.

Jämlikt till Öfverstyrelsen aflåten skrifvelse från Civilexpeditionen för 17 mars 1904 har Föreningen De Blindas Vänners filial i Kuopio för fortsatt upprätthållande af Arbetskolan för vuxna blinda i Kuopio ur »Fonden för vårdn om till arbete fullkomligt oförmögna personer» tillagts ett årligt understöd af 12,000 mark att utgå under fem års tid, räknadt från 1 augusti samma år, hvarvid såsom villkor för anslagets åtnjutande föreskrifvits:

att i anstalten städse undervisas minst tjugufem elever;

att undervisningen därstädes är kostnadsfri och att således elever, som själfva bekosta sitt uppehälle å skolorten, icke påföras några skolafgifter;

att afgifterna för elever, hvilka antingen intagas i anstaltens internat eller genom anstaltens försorg inackorderas å skolorten, icke beräknas högre än vid statsverkets skolor för blinda;

att anstaltens direktion årligen inom oktober månad till Öfverstyrelsen för skolväsendet aflämnar redogörelse öfver anstaltens verksamhet under närmast föregående läseår;

att anstaltens direktion årligen inom oktober månad till Fattigvårdsinspektören afsänder en fullständig tablå öfver föreningens ekonomiska ställning under närmast föregående läseår;

att vid intagning af elever i anstalten företräde bör lämnas åt sådana sökande, som i framskriden ålder förblindats, äfvensom att från barndomen blinda, hvilka ännu ej uppnått 20 års ålder, endast i undantagsfall intagas i anstalten samt

att föreningen är skyldig att underkasta sig de föreskrifter beträffande undervisningen i anstalten, som Öfverstyrelsen för skolväsendet kan finna anledning meddela.

Auskulteringsanslaget för år 1904, afsedt att tilldelas personer, som önska utbilda sig till lärare vid landets döfstum- och blindskolor, har af Öfverstyrelsen fördelats sålunda, att sacri min. cand. K. A. Nyman erhållit 600 mark, studeranden O. E. Hovilainen 500 mark, studeranden Eeva Rehnbeck o. folkskolläraren O. J.

Himanen enhvar 200 mark samt studerande Kristiina Sellman, t. f. läraren K. A. Wirtanen, lärarinneaspiranterna K. Niuru, Elin Kallio och H. Bergh enhvar 300 mark.

Samma års reseunderstöd åt vid döfstum- och blindskolorna anställda föreståndare, lärare och lärarinnor har af Kejserliga Senaten, jämlikt Ecklesiastikexpeditionens skrivelse för 19 april 1904, tilldelats läraren vid döfstumskolan i Kuopio, filosofiekandidaten U. Kahma och läraren vid döfstumskolan i Åbo, filosofiemagistern E. Lück med 800 mark enhvar samt lärarinnan vid döfstumskolan i Borgå M. af Forselles och på prof tillförordnade lärarinnan vid döfstumskolan i Uleåborg J. Simelius med 700 mark enhvar.

Teoretiska och praktiska prof för ordinarie lärarebefattning vid abnormskola hafva under läseåret aflagts af pastorn K. Sipilä för föreståndare och lärarebefattning vid blindskola samt t. f. läraren, studeranden G. A. Wikman för ordinarie läraretjänst vid blindskola.

II. De enskilda skolorna.

Döfstumskolan i Borgå.

Talskola för döfstumma barn ur svenskspråkiga hem.

Skolan har under året arbetat på fyra klasser, motsvarande 2:dra, 4:de, 6:te och 8:de årsgrupperna. Elevantalet har uppgått till 44, häraf 15 intagna i med skolan förenadt internat.

Anstaltens utgiftsstat för läseåret har blifvit fastställd till 34,850 mark.

Föreståndarevården har handhåfts af föreståndaren, filosofiekandidaten K. O. Wichmann.

För betäckande af en uppkommen brist i anslaget till värme och belysning har i enlighet med Ecklesiastikexpeditionens skrivelse för 20 januari 1904 beviljats ett extra anslag af 500 mark.

Såsom medlemmar i skolrådet hafva fungerat biskopen H. Råbergh (ordf.), konsulinna H. Söderström och lektorn R. Lindblad.

Döfstumskolan i Åbo.

Talskola för döfstumma barn ur finskspråkiga hem.

Skolan har under läseåret arbetat på åtta uppstigande klasser, den första delad på två parallelafdelningar. Elevantalet har uppgått till 93, häraf 30 intagna i med skolan förenadt internat.

Anstaltens utgiftsstat för läseåret har blifvit fastställd till 62,470 mark.

Föreståndarevården har handhafts af föreståndaren, vicepastorn A. E. Nordman.

Såsom medlemmar i skolrådet hafva fungerat stadsläkaren B. G. Hahl (ordf.), rektorn K. A. Poppius och fru A. Rydman.

Döfstumskolan i S:t Michel.

Skrifskola för döfstumma barn ur finskspråkiga hem.

Skolan har under läseåret arbetat på sju uppstigande klasser med sammanlagdt 91 elever, af hvilka 20 varit inrymda i med skolan förenadt internat. Förutom från talskolorna i Åbo, Kuopio och Uleåborg öfverförda elever har äfven ett antal döfstumma barn, som i följd af hög ålder icke kunnat i talskola för barn intagas, i anstalten vunnit inträde.

Anstaltens utgiftsstat för läseåret har blifvit fastställd till 55,000 mark.

Anstaltens ledning har varit anförtrödd åt föreståndaren, lärarekandidaten A. I. Savolainen.

Såsom medlemmar i skolrådet hafva fungerat lektorn F. H. Alopæus (ordf.), lasarettsläkaren E. A. Hillbom och fru H. Sahlan.

Döfstumskolan i Kuopio.

Talskola för döfstumma barn ur finskspråkiga hem.

Skolan har under läseåret arbetat på åtta uppstigande klasser, den 1:sta delad på två parallelafdelningar. Elevantalet har uppgått till 100, häraf 30 intagna i med skolan förenadt internat.

Anstaltens utgiftsstat för läseåret har fastställts till 63,360 mark.

Anstaltens ledning har handhafts af föreståndaren Kust. Killinen.

Såsom medlemmar i skolrådet hafva fungerat rektorn U. W. Telén (ordf.), d:r G. Forstén, kommerserådet I. Löf, fru J. Therman och fröken B. Stenius.

Döfstumskolan i Jakobstad.

Skola för öfveråriga döfstumma ur svenskspråkiga hem och skrifskola för döfstumma barn ur svenskspråkiga hem.

Anstalten har under läseåret arbetat på en afdelning för öfveråriga döfstumma med treårig kurs samt en skrifafdelning med sjuårig kurs, afsedd för från talskolan i Borgå öfverflyttade elever. Sammanlagda elevantalet å bägge afdelningarna har uppgått till 30, samtliga intagna i med skolan förenadt internat.

Anstaltens utgiftsstat för läseåret har fastställts till 26,870 mark.

Skolans ledning har handhafts af föreståndarinnan Maria Kahelin.

Såsom medlemmar i skolrådet hafva fungerat förra döfstumskoleföreståndarinnan A. Heikel (ordf.), pastorn J. Arvonen och apotekaren K. L. Candolin.

Döfstumskolan i Jyväskylä.

Skola för öfveråriga döfstumma ur finskspråkiga hem.

Anstalten har under läseåret arbetat på två parallelafdelningar, enhvar med tre klasser. Sammanlagda elevantalet har uppgått till 84, samtliga utom skolan inackorderade.

Anstaltens årsstat för läseåret har fastställts till 52,040 mark.

Skolans ledning har handhafts af föreståndaren, förre kapellanen E. J. K. Luoma.

Såsom medlemmar i skolrådet hafva fungerat justitierådmannen J. Castrén (ordf.), kyrkoherden E. Cleve, d:r G. Palander, apotekaren F. Kiljander och doktorn B. Relander.

Döfstumskolan i Uleåborg.

Talskola för döfstumma barn ur finskspråkiga hem.

Anstalten, som befinner sig under organisation, har under läsåret arbetat på fem uppstigande klasser, den första delad på två afdelningar. Elevantalet har uppgått till 69, häraf 30 intagna i med skolan förenadt internat.

Skolans utgiftsstat för läsåret har fastställts till 50,635 mark.

Anstaltens ledning har handhafts af föreståndaren, filosofiexamensmagistern K. E. Kahva.

Sedan föreståndarinnan för anstaltens internat Emilia Serenius 4 dec. 1903 transporterats till lärarinna vid anstalten, har på prof tillförordnade lärarinna Jenny Simelius 6 juli 1904 förordnats att under två profår bestrida internatsföreståndarinnebefattningen vid anstalten.

Anstaltens internat har under läsåret varit inrymdt i J. W. Fellmans arfvingars gård N:o 16 af 1:sta kvarteret och har hyresbeloppet utgått med 3,700 mark. För skolafdelningen har upphyrts privata flickskolans gård N:o 31 af 8:de stadsdelen mot en hyresersättning af 5,000 mark.

Såsom medlemmar i skolrådet hafva fungerat d:r G. Borg (ordf.), handlanden J. Illikainen och doktorinnan I. Relander.

Blindskolan i Helsingfors.

Skola för blinda barn ur finsk- och svenskspråkiga hem.

Anstalten har under läsåret arbetat på en finskspråkig och en svenskspråkig förberedande afdelning, två finskspråkiga skolklasser och en svenskspråkig skolklass samt två handtverksklasser, å hvilka undervisningen meddelats å enhvar elevs modersmål. Elevantalet uppgick till 55, af hvilka 47 undervisats på finska och 8 på svenska språket. Härförutom har under läsåret varit i anstalten intagen döfva och blinda flickan Agneta Halonen, för hvars undervisning ett särskildt anslag af 1,000 mark i enlighet med Ecklesiastikexpeditionens skrivelse den 6 okt. 1903 beviljats.

Samtliga elever hafva varit intagna i med skolan förenadt internat.

Anstaltens utgiftsstat för läsåret har fastställts till 54,408 mark.

För betäckandet af en emotsedd brist i anslaget till undervisnings- och arbetsmaterial har, jämlikt Ecklesiastikexpeditionens skrifvelse den 15 dec. 1903, beviljats 1,000 mark.

Skolans ledning har under läsåret handhafts af inspektorn för abnormskolorna, filosofiemagistern Valter Forsius för tiden 1 sept.—1 nov. 1903 samt af t. f. föreståndaren, läraren Aug. Helin för tiden 1 nov. 1903—1 sept. 1904.

Såsom medlemmar i skolrådet hafva fungerat byrådirektören C. B. Federley (ordf.), docenten, d:r G. A. Nordman, friherrinnan A. af Schultén och fröken Alma Söderhjelm.

Blindskolan i Kuopio.

Skola för blinda barn ur finskspråkiga hem.

Anstalten har under läsåret arbetat på en förberedande, två skol- och två handtverksklasser enhvar med tvåårig kurs. Elevantalet har uppgått till 57, samtliga intagna i med skolan förenadt internat. Anstaltens årsstat för läsåret har fastställts till 46,628 mark.

Skolans ledning har handhafts af föreståndaren, pastor K. Lyytikäinen.

Fast anställning vid anstalten har vunnit t. f. läraren, studeranden G. A. Wikman, som 6 juli 1904 förordnats att under två profår handhafva lärarebefattningen vid anstalten.

Såsom medlemmar i skolrådet hafva fungerat rektorn U. W. Telén (ordf.), d:r G. Forstén, kommerserådet I. Löf, fröken B. Stenius och fru J. Therman.

III. Privata skolor.

Döfstumskolan i Kurikka.

Skola för öfveråriga döfstumma ur finskspråkiga hem.

I anstalten hafva under läsåret undervisats 13 elever, häraf 7 män och 6 kvinnor. Vid läsårets början intogos 1 man och 2 kvinnor. Utdimmitterade vid läsårets utgång blefvo likaledes 1 man och 2 kvinnor.

Undervisningen har omfattat följande läro- och öfningsämnen: modersmålet, religionskunskap, geografi, naturkunnighet, räkning, stilskrifning och handarbete. Sammanlagda timantalet under en vecka har uppgått till 35.

Såsom anstaltens föreståndare har fungerat kyrkoherden, prosten B. J. Söderman, som vid undervisningen biträds af en kvinlig och en manlig lärare.

Anstalten har under läsåret åtnjutit ett statsbidrag af 2,400 mark.

Arbetsskolan för vuxna blinda i Kuopio.

Vid läsårets ingång intogos i anstalten 10 nya elever, af dessa 8 män och 2 kvinnor. Hela elevantalet under läsåret har uppgått till 25, häraf 15 män och 10 kvinnor. Vid läsårets utgång afgingo 5 elever, 2 män och 3 kvinnor.

Anstalten har under läsåret åtnjutit ett statsbidrag af 12,000 mark.

Anstaltens ledning har handhafts af föreståndarinnan, fröken L. Wikman, biträdd vid undervisningen af 2 manliga och 2 kvinliga lärare.

Anstaltens direktion har utgjorts af blindskoleföreståndaren K. Lyytikäinen (ordf.), friherrinnan I. Boije, internatsföreståndarinnan A. Petander, kommerserådinan H. Lignell, kommerserådinnan A. Löf, fru W. Ranin samt arbetarene W. Pehkonen och M. Laukkanen.

Såsom medlemmar i skolrådet hafva fungerat: rektorn U. W. Telén (ordf.), d:r G. Forstén, kommerserådet I. Löf, fröken B. Stenius och fru J. Therman.

Perttula anstalt för andesvaga barn.

Elevantalet uppgick vid ingången af år 1904 till 62, häraf 34 gossar och 28 flickor. Under året afgingo 14 elever, hvaremot 13 nya elever under samma tid vunno inträde.

Anstaltens årsstat för år 1904 har uppgått till 51,748 mark 83 penni, häraf 37,398 mark 83 penni statsmedel.

Såsom föreståndare för anstalten har fortfarande fungerat filosofiemagistern E. L. Hedman, vid elevernas undervisning och uppfostran biträdd af föreståndarinna samt 2 manliga och 7 kvinliga lärare.

Anstaltens skolråd har utgjorts af kyrkoherden Onni Nyström, d:r T. Wichmann och lektorskan A. Bergman.

Ett antal statistiska tabeller för läseåret 1903—1904, sammanställda på grundval af från vederbörande anstalts föreståndare inlämnade uppgifter, biläggas underdånigst.

Helsingfors å Öfverstyrelsen för skolväsendet i februari 1905.

På tjänstens vägnar:

Valter Forsius.

I. Uppgift på antalet lärare och lärarinnor vid statsverkets döfstum- och blindskolor i Finland under läsåret 1903—1904.

Skolans beskaffenhet.	Skolort.	Metod.	Undervisningspråk.	Antalet lärare och lärarinnor.						Hela summan.	
				Ordinarie och på prof förordnade.			Tjenstförrättande och biträdande.		Tillärare, handarbetslärare.		
				Manliga.	Kvinliga.	Summa.	Manliga.	Kvinliga.	Summa.		
A. Döfstumskolor.				2	4	6	—	—	—	1	7
Döfstumskolan	Borgå	tal-	svenska	5	6	11	—	—	—	1	12
Döfstumskolan	Åbo	tal-	finska	4	4	8	—	1	1	1	11
Döfstumskolan	S:t Michel	skrif-	finska	4	6	10	—	1	1	1	12
Döfstumskolan	Kuopio	tal-	finska	1	2	3	1	1	2	3	9
Döfstumskolan	Jakobstad	skrif- o. åtb.	svenska	2	2	4	1	1	2	3	11
Döfstumskolan	Jyväskylä	skrif- o. åtb.	finska	2	4	6	—	1	1	2	11
Döfstumskolan	Uleåborg	tal-	finska								
B. Blindskolor.				1	2	3	1	2	3	4	15
Blindskolan	Helsingfors	—	finska o. sv.	1	3	4	1	—	—	5	15
Blindskolan	Kuopio	—	finska								

II. Uppgift på antalet veckotimmar, som belöpa sig på särskilda lärare och

Skolans beskaffenhet.	Skolort.	Antalet klasser o. afdeln.
A. Döfstumskolor.		
Döfstumskolan	Borgå	5
Döfstumskolan	Åbo	8
Döfstumskolan	S:t Michel	7
Döfstumskolan	Kuopio	8
Döfstumskolan	Jakobstad	4
Döfstumskolan	Jyväskylä	6
Döfstumskolan	Uleåborg	5
B. Blindskolor.		
Blindskolan	Helsingfors	8
Blindskolan	Kuopio	5

¹ Häre ingå auskultanternas 6 veckotimmar.

lärarinnor vid statsverkets döfstum- och blindskolor under läsåret 1903—1904.

Antalet undervisningstimmar i veckan, som belöpa sig på:												
Förestånd. eller föreståndarinna.		Föreståndarinna för internatet.		Ordinarie, på prof tillförordnade, biträdande el. tjänstförrättande lärare o. lärarinnor.			Handarbets- samt timlärare och lärarinnor.			Summa veckotimmar.		Hela summan.
Läroämn.	Öfning- ämn.	Läroämn.	Öfning- ämn.	Antal lärare.	Läroämn.	Öfning- ämn.	Antal lärare.	Läroämn.	Öfning- ämn.	Läroämn.	Öfning- ämn.	
16	—	18	—	4	78	36	1	—	13	112	49	161
10	—	17	—	9	191	74	1	—	6	218	80	298
15	—	20	—	7	144	58	2	—	18	179	76	255
10	—	17	1	9	191	60	1	—	7	218	68	286
15	—	—	—	4	103	17	4	—	47 $\frac{1}{2}$	118	64 $\frac{1}{2}$	182 $\frac{1}{2}$
11	4	—	—	5	128	20	5	9	86	148	110	258
15	—	18	—	5	135	2	4	—	60	168	62	230
12	—	14	—	4	96	17	9	3	140	125	157	282
12	—	—	18	3	74	10	10	11	82	97	110	207

och blindskolor under läsåret 1903—1904.

[illegible]

Der tvenne siffertal förekomma inom samma kolumn, afser det förra manliga, det senare kvinliga elever.

IV. Uppgift på de offentliga döfstum- och blindskolornas

Skolans beskaffenhet.	Skolort.	Aflöningar.		Bibliotek ¹ .		Undervisnings- och arbetsmaterial.	
		Fmk	p:i	Fmk	p:i	Fmk	p:i
A. Döfstumskolor.							
Döfstumskolan	Borgå	18313	61	—	—	740	94
Döfstumskolan	Åbo	32752	22	44	97	723	44
Döfstumskolan	S:t Michel	23793	04	50	35	1198	89
Döfstumskolan	Kuopio	31339	77	—	—	421	60
Döfstumskolan	Jakobstad	15278	81	62	80	833	49
Döfstumskolan	Jyväskylä	24909	94	61	95	1544	81
Döfstumskolan	Uleåborg	23552	35	—	—	644	72
B. Blindskolor.							
Blindskolan	Helsingfors	21307	97	48	25	4823	19
Blindskolan	Kuopio	22486	53	—	—	3681	18

¹ Efter 1 sept. 1901.² Här ingå icke kostnaderna för skollokal.³ Före 1 sept. 1904.

utgifter för undervisning m. m. under året 1904.

Ved och lyse.		Kosthållning och utackor- dering.		Betjäning.		Läkare och medicin.		Diverse utgifter.		Tillfälliga utgifter.		Summa utgifter under året ² .	
Fmk	p:i	Fmk	p:i	Fmk	p:i	Fmk	p:i	Fmk	p:i	Fmk	p:i	Fmk	p:i
2660	53	12129	68	—	—	296	22	1612	83	—	—	35753	81
5345	50	21767	31	—	—	513	76	2940	13	—	—	64087	33
2716	21	22158	47	1842	63	461	20	2666	58	—	—	54818	07
2940	03	23435	20	1890	—	355	—	1719	99	—	—	62101	59
1296	07	4802	45	—	—	196	12	1676	88	—	—	24146	62
1830	76	22673	50	—	—	533	31	3165	62	—	—	54719	89
1410	77	16077	37	1096	25	315	50	2203	12	—	—	45299	83
6999	85	11135	—	2866	64 ³	1000	—	4328	55	400	—	52909	40
4638	70	12482	10	2500	—	599	48	4329	13	—	—	50706	72

V. Uppgift rörande i statsverkets döfstum- och blindskolor intagna elever under läsåret 1903—1904.

[illegible]